

Біленець Д. А.*

к. ю. н., доцент кафедри
міжнародного та митного права

Чернівецького юридичного
інституту НУ “ОЮА”

(м. Чернівці, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0866-0698>

Воробчак А. Р.**

в.о. директора Чернівецького
юридичного інституту НУ “ОЮА”

(м. Чернівці, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1542-495X>

***Daria Bilenets**, PhD in Law, an Associate Professor of the Department of International and Customs Law of Chernivtsi Law Institute of NU “OLA” (7, H. Skovorody St., Chernivtsi, Ukraine).

****Andrii Vorobchak**, acting Director of Chernivtsi Law Institute of NU “OLA” (7, H. Skovorody St., Chernivtsi, Ukraine).

УДК 351.713:351.813.12.(477)
DOI 10.26886/2524-101X.3.2019.3

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ У МОРСЬКИХ ТА РІЧКОВИХ ПОРТАХ УКРАЇНИ

ORGANIZATIONAL AND LEGAL IMPLEMENTATION OF CUSTOMS CONTROL IN THE SEA AND RIVER PORTS OF UKRAINE

ABSTRACT

The article defines the legal basis for customs control at the sea and the river ports of Ukraine, points out the specifics of such control, which consists of the

customs formalities are carried out on sea and river transport in the zones of customs control, located not only on the territory of sea and river ports, but also in the water areas of ports, which open to the international traffic, the creation of temporary zones of customs control at moorages and ships. The basis of the legal basis for customs control of water transport in Ukraine is the Customs Code, The typical technological scheme for the implementation of customs control of water transport carriers and goods, they are moving at border crossing points and the Procedure for the implementation of customs formalities on sea and river transport, approved by an order Ministry of Finance of Ukraine, dated 10.03.2015 № 308. The introduction of the mechanism of “single windows” in Ukraine is considered to be acceptable. It is noted that the system of updated legislation and the organizational mechanism of its work still need to be worked out in practice, the positive experience of foreign countries in this matter should be studied and the EU documents in this area are taken into account, the obligations on fulfillment of which were taken by our state at the signing of the Association Agreement 2014. However, positive changes have been already fulfilled, they are not always approved and unconditionally implemented locally; however, in the near future, the updated legal framework and the subsequent developments in the areas of customs and maritime law will provide the necessary impulse for updating law enforcement practices and promote the creation of an effective basis for Ukrainian legislation.

The key words: customs control, sea and river ports, customs formalities, “single window”, customs legislation.

Морські та річкові порти України (як і будь-якої іншої держави) є сполучними ланками світової торговельної транспортної мережі. Завдяки їх налагодженій роботі здійснюється більша частина товарообігу прибережних країн. Зазвичай тут здійснюються й митні формальності, які є обов'язковими при перетині митного кордону держави. І це є природним, адже порти використовуються, в основному, для зовнішньої торгівлі та є перепусткою на внутрішній ринок іноземних товарів та суден, що їх перевозять.

Різноманітним аспектам митного контролю присвячували свої наукові напрацювання такі відомі вчені-адміністративісти та представники відносно нової митно-правової науки, як Є.В. Додін, С.В. Ківалов, Б.А. Кормич, О.П. Федотов, але зміни у діючому законодавстві обумовлюють постійно триваючу необхідність нових теоретичних напрацювань у цій сфері, а особливості водного транспорту та здійснюваних митних формальностей на ньому завжди перебувають у колі наукових інтересів представників правничої науки. Тому метою цієї статті обрано визначення сучасного організаційно-правового забезпечення митного контролю у морських та річкових портах України.

Необхідно відзначити, що головною особливістю митного контролю на морському та річковому транспорті є здійснення митних формальностей у зонах митного контролю не лише на території морських та річкових портів, але й в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень, а також утворення тимчасових зон митного контролю на причалах та судах (Біленець, 2015, с. 13). Відкриті для міжнародних сполучень порти визначаються законодавством держави. В Україні перелік морських портів, відкритих для заходження іноземних суден, затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 466-р, а річкових – постановою від 6 березня 1992 р. № 115 “Про відкриття річкових портів України для заходу іноземних невійськових суден”. Перелік пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 435 і серед них визначено річкові та морські пункти пропуску, що розташовані, переважно, у портах, морських та річкових. Пунктом пропуску через державний кордон є спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у *морських і річкових портах (курсив авторів. – Д.Б., А.В.)*, в аеропортах (на аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, а також спеціально виділена акваторія у морських і річкових портах, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна (п. 2 Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2010 № 751).

Правове забезпечення здійснення митного контролю на водному транспорті поєднує широке коло нормативних документів, що має своїм базисом Митний кодекс України (далі – МК України) та об’єднує: Типову технологічну схему здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451, постанову Кабінету Міністрів України “Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю” від 25.05.2016 р.

№ 364, Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 тощо.

Цей вид контролю, відповідно до діючого законодавства, здійснюється у зонах митного контролю, розташованих на/у: території морських і річкових портів; приміщеннях митних органів; внутрішніх водах України: акваторіях портів, у місцях якірної стоянки на рейді. Його суб'єктами є органи доходів і зборів (ст. 318 МК України), якими, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення зміни до пункту 7 Положення про Державну фіскальну службу України” від 04.06.2015 р. № 360, є Державна фіскальна служба України та її територіальні органи, або, точніше, “органи митного спрямування Державної фіскальної служби України” (Федотов, 2016, с. 6).

Як визначено у МК України, митний контроль – це сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку. Митний контроль поєднує перевірку порядку та умов переміщення товарів через митний кордон, їх митне оформлення, застосування тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД), справляння митних платежів, здійснення перевірок нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидії контрабанді, боротьбу з порушеннями митних правил, організацію і забезпечення діяльності органів доходів і зборів митного спрямування та інші контрольні заходи, що здійснюють органи доходів і зборів у межах своєї компетенції, які спрямовані на реалізацію державної політики у сфері ЗЕД. Метою митного контролю є сприяння розвитку зовнішньоекономічних відносин України для забезпечення національних інтересів та економічної безпеки держави. Головним завданням митного контролю є сприяння ефективній ЗЕД суб'єкта господарювання при перетинанні митного кордону України майном та/або робочою силою, забезпечення додержання норм МК України, нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України (Білуха, Микитенко, 2014, с. 182).

У главі 30 МК України, спеціально присвяченій митним формальностям на морському і річковому транспорті, встановлено, що судно закордонного плавання протягом усього часу стоянки у порту перебу-

ває під митним контролем (ст. 207), митний контроль на морському та річковому транспорті здійснюється у зонах митного контролю на територіях морських та річкових портів, а також в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень (ст. 209), визначається процедура митного контролю за вантажними операціями у водному сполученні (ст. 210) та міститься норма про те, що судно закордонного плавання, яке заходить у відкритий для міжнародних водних перевезень порт для поповнення запасів води, палива, продовольства, проведення термінових ремонтних робіт на строк до п'яти діб, митному оформленню не підлягає, але перебуває під митним контролем до його відправлення (ст. 211).

При цьому норми глави 30 МК України, як справедливо зазначає Т.В. Аверочкіна, потребують доопрацювання, оскільки дуже лаконічно репрезентують здійснювані митні формальності і не передбачають норм про контейнерні перевезення, які здійснюються морськими та річковими суднами, про митні формальності на випадки, коли на територію України прибувають судна, затримані Морською охороною Державної прикордонної служби України у виключній (морській) економічній зоні України й направляються під контролем її посадових осіб на митну територію України; коли судно прибуває на митну територію України через надзвичайні обставини, а також щодо військових кораблів та інших державних суден, що експлуатуються у некомерційних цілях, коли на них переміщуються особи, які не є військовослужбовцями, а також комерційні вантажі (Аверочкіна, 2015, с. 59; Аверочкіна, 2018, с. 305).

Маємо пригадати, що специфікою здійснення митних формальностей у пунктах пропуску через державний кордон є: 1) встановлення переліку та послідовності виконання митних формальностей для кожного з видів транспорту; 2) здійснення митних формальностей відповідно до технологічних схем, які затверджуються у відповідності до законодавства з питань державної митної справи для кожного окремого пункту пропуску; 3) використання для виконання митних формальностей особливих реєстраційних та товаротранспортних документів, передбачених для кожного з видів транспорту; 4) облаштування зон митного контролю для прискорення митного контролю та митного оформлення (Кормич, Біленець, 2017, с. 150). Підставою виокремлення таких особливостей є норми діючого МК України. Так, розділ XI МК України присвячено митному контролю, де визначається,

що митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України (ст. 318). З метою забезпечення здійснення митного контролю товарів створюються, зокрема, на територіях морських і річкових портів зони митного контролю (ст. 329). Передбачено також перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю під час перевезення водним транспортом (ст. 335). Незалежно від виду транспорту, яким здійснюється переміщення товарів, під час прибуття товарів у пункт пропуску через державний кордон України надаються документи (відомості) або їх реквізити у т.ч. засобами інформаційних технологій (або у вигляді електронного документа), які підтверджують дотримання заборон і/або обмежень згідно із законами України щодо пропуску товарів через митний кордон України, крім тих, що необхідні виключно для поміщення товарів у митний режим (ч. 2 ст. 335 МК України).

Порядком виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті визначено послідовність митних процедур і, зокрема, митного контролю на водному транспорті та передбачається, що митні формальності стосовно судна, яке прибуває на митну територію України або вибуває за її межі, можуть здійснюватися документально у приміщеннях контролюючих органів до прибуття (вибуття) судна до/з порту; стосовно суден закордонного плавання під іноземним прапором – документально за умови їх постійного перебування під контролем митниці у зонах митного контролю на територіях морських і річкових портів, а також в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень; щодо товарів, які переміщуються членами екіпажів суден закордонного плавання – безпосередньо на борту таких суден або в інших місцях, визначених адміністрацією порту за погодженням із митницею, у зоні діяльності якої розташовано порт (п. 8).

Крім того, Типовою технологічною схемою здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, визначено, що для здійснення митного контролю капітан судна або інша особа, що належить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає з використанням наявних засобів комунікації документи, передбачені МК України, зобов'я-

зання капітана судна про реімпорт (реекспорт) судна закордонного плавання за формою, встановленою Міністерством фінансів України, і зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним Прапором України, про те, що закуплені за кордоном судові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна. На судові приміщення з предметами, що не підлягають пропуску через митний кордон, накладається митне забезпечення у порядку, встановленому Мінфіном (п.п. 16, 17).

Таким чином, чітка правова регламентація митних процедур щодо суден і переміщуваних ними вантажів призводить до спрощення і скорочення тимчасових витрат на їх здійснення, прискорення проходження товаропотоків через митний кордон, що робить українські порти й морські та річкові комунікації привабливими для судовласників і сприяє їх розвитку (Аверочкіна, 2014, с. 19-20). Також маємо визнати прогресивним запровадження з 1 лютого 2018 р. системи “єдине вікно” для виконання митних формальностей, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон, що було здійснено у рамках проведення митної реформи та розвитку сервісних функцій Державної фіскальної служби відповідно до рішення Кабінету Міністрів України. “Єдині вікна” є прогресивною практикою, що застосовується в усьому світі та має значну історію застосування. Як відзначає А.О. Брачук, система “єдине вікно” на сьогоднішній день вважається ключовим інструментом реалізації принципу сприяння торгівлі та основним засобом модернізації митних формальностей (Брачук, 2018, с. 94, 95). У зв'язку із цим варто пригадати прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 25.05.2016 р. № 364 “Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю”, якою було затверджено Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом “єдиного вікна” з використанням електронних засобів передачі інформації.

Прогресивним є механізм “морського єдиного вікна”, з ініціативою щодо створення якого у 2017 р. виступило Міністерство інфраструктури України (АМПУ: Морське єдине вікно аналізуватиме дані про судна, які заходять в порти України). З метою створення сервісних центрів за принципом “єдине вікно” Морською адміністрацією

(Державною службою морського та річкового транспорту України) створюється державне підприємство “Сервісний центр морського та річкового транспорту”, основними завданнями якого є організаційно-технічне забезпечення із застосуванням сучасних інформаційних технологій, надання якісних і своєчасних адміністративних послуг у сфері морського та річкового транспорту за принципом “єдине вікно” (Засідання Громадської ради при Морській адміністрації).

Звісно, система оновленого законодавства та організаційний механізм його роботи ще має бути опрацьований на практиці, має бути вивчений позитивний досвід зарубіжних країн з цього питання та враховано документи ЄС у цій сфері, зобов’язання про виконання яких було взято нашою державою при підписанні Угоди про асоціацію 2014 року. Проте позитивні зрушення вже здійснюються, не завжди вони отримують схвалення та беззаперечно виконуються на місцях, проте маємо сподіватися, що оновлена правова база та наступні розробки у сферах митного та морського права нададуть необхідний імпульс оновленню правозастосовної практики та сприятимуть створенню ефективної бази українського законодавства.

ЛІТЕРАТУРА

- Аверочкіна, Т.В. (2014). Митна адміністративна юрисдикція України у прибережних морських просторах. *Митна справа*, 5, 19-29.
- Аверочкіна, Т.В. (2015). Окремі аспекти здійснення адміністративних (митних) формальностей фіскальних (митних) органів у внутрішніх водах України. *Актуальні питання державотворення в Україні: матеріали Міжнар. наук.-практ. конфер. (22 трав. 2015 р., м. Київ)*, 58-59. <https://law.knu.ua/images/abook_file/Aktualni_pitannya_derzhavotvorennnya_2015.pdf>
- Аверочкіна, Т.В. (2018). *Юрисдикція України в прибережних водах: адміністративно-правовий вимір*. Одеса: Гельветика.
- АМПУ: Морське єдине вікно аналізуватиме дані про судна, які заходять в порти України. *Укрінформ*. <<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2321944-ampumorske-edine-vikno-analizuvatime-dani-pro-sudna-aki-zahodat-v-porti-ukraini.html>>
- Біленець, Д.А. (2015). *Правовий режим зони митного контролю*. Автореферат дисертації. Одеса.
- Білуха, М.Т., Микитенко, Т.В. (2014). Митний контроль: організація і методологія. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*, 1, 181-187.

Брачук, А.О. (2018). Міжнародні стандарти системи “єдине вікно” для зовнішньої торгівлі. *Lex Portus*, 1, 93-104. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.1.2018.7>

Засідання Громадської ради при Морській адміністрації. *Офіційний веб-сайт Державної служби морського та річкового транспорту України*. <<https://marad.gov.ua/ua/news/zasidannya-gromadskoyi-radi-pri-morskij-administraciyi>>

Кормич, Б.А., Біленець, Д.А. (2017). *Режим зони митного контролю: адміністративно-правові основи*. Чернівці: Технодрук.

Митний кодекс України, 2012 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 32, 9, 1175.

Наказ про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, 2015 (Міністерство фінансів України). *Офіційний вісник України*, 39, 111, 1175.

Постанова про відкриття річкових портів України для заходу іноземних невійськових суден 1992 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-92-п/print>>

Постанова про внесення зміни до пункту 7 Положення про Державну фіскальну службу України, 2015 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 46, 122, 1478.

Постанова про деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю, 2016 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 46, 26, 1667.

Постанова про затвердження переліку пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України 2012 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 40, 38, 1530.

Постанова про затвердження положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, 2010 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 65, 88, 2265.

Постанова про питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, 2012 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 40, 207, 1546.

Розпорядження про затвердження переліку морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден 2013 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 50, 93, 1803.

Угода про асоціацію, 2014 (ЄС, Україна). *Офіційний вісник України*, 75, 1, 83, 2125.

Федотов, О.П. (2016). *Адміністративно-правова концепція здійснення державної митної справи: теорія і практика*. Одеса.

REFERENCES

AMPU: Morske yednye vikno analizuvatyme dani pro sudna, yaki zakhodiat v porty Ukrainy. *Ukrinform*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2321944-ampu-morske-edine-vikno-analizuvatime-dani-pro-sudna-aki-zahodat-v-porti-ukraini.html> [in Ukrainian].

Averochkina, T.V. (2014). Mytna administratyvna yurysdyktsiia Ukrainy u pryberezhnykh morskyykh prostorakh [Customs administrative jurisdiction of Ukraine in coastal marine spaces]. *Mytna sprava*. [Customs business], no. 5, 19-29. [in Ukrainian].

Averochkina, T.V. (2015). Okremi aspekty zdiisnennia administratyvnykh (mytynykh) formalnostei fiskalnykh (mytynykh) orhaniv u vnutrishnikh vodakh Ukrainy [Separate aspects of the implementation of administrative (customs) formalities of fiscal (customs) bodies in inland waters of Ukraine]. *Aktualni pytannia derzhavotvorennia v Ukraini: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konfer. (22 trav. 2015 r., m. Kyiv)*. [Actual issues of state building in Ukraine: materials International Scientific and Practical Conference (May 22, 2015, Kyiv)], 58-59. Retrieved from: https://law.knu.ua/images/abook_file/Aktualni_pitannya_derzhavotvorennia_2015.pdf [in Ukrainian].

Averochkina, T.V. (2018). *Yurysdyktsiia Ukrainy v pryberezhnykh vodakh: administratyvno-pravovyi vymir* [Jurisdiction of Ukraine in coastal waters: administrative and legal measure]. Odesa: Helvetyka. [in Ukrainian].

Bilenets, D.A. (2015). *Pravovyi rezhym zony mytnoho kontroliu* [The legal regime of the customs controls zone]. Thesis of PhD dissertation. Odesa. [in Ukrainian].

Bilukha, M.T., Mykytenko, T.V. (2014). Mytnyi kontrol: orhanizatsiia i metodolohiia [Customs control: organization and methodology]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy (ekonomika, pravo)*. [Scientific Herald of the National University of State Tax Service of Ukraine (Economy, Law)], no. 1, 181-187. [in Ukrainian].

Brachuk, A.O. (2018). Mizhnarodni standarty systemy "iedyne vikno" dlia zovnishnoi torhivli [The international standards of single window system for the foreign trade]. *Lex Portus*, no. 1, 93-104. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.1.2018.7> [in Ukrainian].

Fedotov, O.P. (2016). *Administratyvno-pravova kontseptsiiia zdiisnennia derzhavnoi mytnoi spravy: teoriia i praktyka* [Administrative and Legal Concept of the Customs Procedures Implementation: Theory and Practice]. Odesa. [in Ukrainian].

Kormych, B.A., Bilenets, D.A. (2017). *Rezhym zony mytnoho kontroliu: administratyvno-pravovi osnovy* [Mode of customs control zone: administrative and legal bases]. Chernivtsi: Tekhnodruk. [in Ukrainian].

Mytnyi kodeks Ukrainy, 2012 (Verkhovna Rada Ukrainy) [Customs Code of Ukraine, 2012 (Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 32, 9, 1175. [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverdzhennia Poriadku vykonannia mytynykh formalnostei na morskomu ta richkovomu transporti, 2015 (Ministerstvo finansiv Ukrainy) [Order on approval of the

Procedure for the implementation of customs formalities on sea and river transport, 2015 (Ministry of Finance of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 39, 111, 1175. [in Ukrainian].

Postanova pro deiaki pytannia realizatsii pryntsyphu "iedynoho vikna" pid chas zdiisnennia mytnoho, sanitarno-epidemiolohichnoho, veterynarno-sanitarnoho, fitosanitarnoho, ekolohichnoho, radiolohichnoho ta inshykh vydiv derzhavnogo kontroliu, 2016 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [Resolution on some issues related to the implementation of the "single window" principle during the implementation of customs, sanitary-epidemiological, veterinary-sanitary, phytosanitary, ecological, radiological and other types of state control, 2016 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 46, 26, 1667. [in Ukrainian].

Postanova pro pytannia propusku cherez derzhavnyi kordon osib, avtomobilnykh, vodnykh, zaliznychnykh ta povitrianykh transportnykh zasobiv pereviznykiv i tovariv, shcho peremishchuiutsia nymy, 2012 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [Regulation on the issue of crossing the border of persons, road, water, rail and air transport of carriers and goods moving by them, 2012 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 40, 207, 1546. [in Ukrainian].

Postanova pro vidkryttia richkovykh portiv Ukrainy dlia zakhodu inozemnykh neviiskovykh suden 1992 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [Resolution on opening of Ukrainian river ports for foreign non-military vessels 1992 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy*. [Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-92-p/print> [in Ukrainian].

Postanova pro vnesennia zminy do punktu 7 Polozhennia pro Derzhavnu fiskalnu sluzhbu Ukrainy, 2015 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [The decision to amend paragraph 7 of the Regulation on the State Fiscal Service of Ukraine, 2015 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 46, 122, 1478. [in Ukrainian].

Postanova pro zatverdzhennia pereliku punktiv propusku cherez derzhavnyi kordon, v yakykh zdiisniuietsia peremishchennia tovariv cherez mytnyi kordon Ukrainy 2012 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [The Resolution on approval of the list of border crossing points in which the movement of goods through the customs border of Ukraine is carried out in 2012 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 40, 38, 1530. [in Ukrainian].

Postanova pro zatverdzhennia polozhennia pro punkty propusku cherez derzhavnyi kordon ta punkty kontroliu, 2010 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [Resolution on approval of the provisions on border crossing points and control points, 2010 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 65, 88, 2265. [in Ukrainian].

Rozporiadzhennia pro zatverdzhennia pereliku morskykh portiv Ukrainy, vidkrytykh dlia zakhodzhennia inozemnykh suden 2013 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [Ordinance on approval of the list of Ukrainian seaports open for foreign vessels 2013 (Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 50, 93, 1803. [in Ukrainian].

Uhoda pro asotsiatsiiu, 2014 (IeS, Ukraina) [Association Agreement, 2014 (EU, Ukraine)]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 75, 1, 83, 2125. [in Ukrainian].

Zasidannia Hromadskoi rady pry Morskii administratsii [Meeting of the Public Council at the Maritime Administration]. *Ofitsiynyi veb-sait Derzhavnoi sluzhby morskoho ta richkovoho transportu Ukrainy*. [Official website of the State Service for Marine and River Transport of Ukraine]. Retrieved from: <https://marad.gov.ua/ua/news/zasidannya-gromadskoyi-radi-pri-morskij-administraciyi> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Біленець Д. А., Воробчак А. Р. Організаційно-правове забезпечення митного контролю у морських та річкових портах України. – Стаття.

У статті визначено правову базу митного контролю у морських та річкових портах України, зазначено про специфіку такого контролю, яка полягає у тому, що на морському та річковому транспорті митні формальності здійснюються у зонах митного контролю, розташованих не лише на території морських та річкових портів, але й в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень, також утворюються тимчасові зони митного контролю на причалах та суднах. Основу правового базису митного контролю на водному транспорті в Україні утворюють Митний кодекс, Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон та Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308. Схвально розцінюється запровадження механізму “єдиних вікон” в Україні. Відзначається, що система оновленого законодавства та організаційний механізм його роботи ще має бути опрацьований на практиці, має бути вивчений позитивний досвід зарубіжних країн з цього питання та враховано документи ЄС у цій сфері, зобов’язання про виконання яких було взято нашою державою при підписанні Угоди про асоціацію 2014 року. Проте позитивні зрушення вже здійснюються, вони не завжди отримують схвалення та беззаперечно виконуються на місцях, проте у найближчому майбутньому оновлена правова база та наступні розробки у сферах митного та морського права нададуть необхідний імпульс оновленню правозастосовної практики та сприятимуть створенню ефективної бази українського законодавства.

Ключові слова: митний контроль, морські та річкові порти, митні формальності, “єдине вікно”, митне законодавство.

АННОТАЦИЯ

Биленец Д. А., Воробчак А. Р. Организационно-правовое обеспечение таможенного контроля в морских и речных портах Украины. – Статья.

В статье определена правовая база таможенного контроля в морских и речных портах Украины, отмечается специфика такого контроля, которая заключается в том, что на морском и речном транспорте таможенные формальности

осуществляются в зонах таможенного контроля, расположенных не только на территории морских и речных портов, но и в акваториях портов, открытых для международных перевозок, а также создаются временные зоны таможенного контроля на причалах и судах. Основу правового базиса таможенного контроля на водном транспорте в Украине образуют Таможенный кодекс, Типовая технологическая схема таможенного контроля водных транспортных средств перевозчиков и товаров, перемещаемых ими, в пунктах пропуска через государственную границу и Порядок выполнения таможенных формальностей на морском и речном транспорте, утвержденный приказом Министерства финансов Украины от 10.03.2015 г. № 308. Одобрительно расценивается введение механизма “единых окон” в Украине. Отмечается, что система обновленного законодательства и организационный механизм его работы еще предстоит отработать на практике, должен быть изучен положительный опыт зарубежных стран в этой сфере и учтены документы ЕС, обязательства по выполнению которых были взяты нашим государством при подписании Соглашения об ассоциации 2014 года. Однако положительные сдвиги уже происходят, они не всегда получают одобрение и беспрекословно выполняются на местах, однако в ближайшем будущем обновленная правовая база и последующие разработки в сферах таможенного и морского права предоставят необходимый импульс обновлению правоприменительной практики и будут способствовать созданию эффективной базы украинского законодательства.

Ключевые слова: таможенный контроль, морские и речные порты, таможенные формальности, “единое окно”, таможенное законодательство.

